

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor památkové péče
Jungmannova 35/29
P.O. BOX 800
111 21 Praha 1

Váš dopis čj. | ze dne MHMP 675678/2016/Ing.arch. Baštová/18.04.2016
Naše čj. NPÚ-310/32097/2016; NPÚ-311/30477/2016
Vyřizuje | tel. Ing.arch. Miloš Solař, Ph.D.
Spisový znak 820.2
V Praze dne 17.května 2016

Čp. 134/II, Praha 1 - Nové Město, Mikulandská 5, PPR, Technologický a výzkumný objekt Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze - dokumentace pro stavební povolení - vyjádření

Generální ředitelství Národního památkového ústavu obdrželo prostřednictvím svého Územního odborného pracoviště v hl. m. Praze Vaši žádost o vyjádření ve smyslu § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, k dokumentaci pro stavební povolení na Technologický a výzkumný objekt Vysoké školy Uměleckoprůmyslové v Praze, který zahrnuje přestavbu výše uvedeného objektu. Územní odborné pracoviště v hl. m. Praze nám Vaši žádost postoupilo k vyřízení s ohledem na spornost navrhovaného řešení ve vztahu k chráněným kvalitám památky zapsané na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví a skutečnosti, že záměr byl projednán na 15. zasedání Vědecké rady GnŘ NPÚ konaném dne 12. února 2015. Zároveň Územní odborné pracoviště v hl. m. Praze požádalo dopisem čj. NPÚ-311/30752/2016 dne 21. 4. 2016 o prodloužení lhůty na zpracování odborného vyjádření. Dokumentaci pro stavební povolení zpracoval Projektový ateliér VŠUP, prof. Ing. arch. Ivan Kroupa, Ing. arch. Tomáš Zmek, Ing. arch. Jana Moravcová + AED projekt, a.s. v 02/2016. Předmětem projektu je ubourání historické budovy školy čp. 134 s ponecháním suterénu pod uličním křídlem, částí uličního průčelí a částí obvodových stěn východního a západního křídla a oválného schodiště. Ostatní interiéry, včetně schodišť a vstupního vestibulu jsou navrženy k likvidaci. Zahrada bude zachována jako volná plocha na střeše podzemních garáží. Archeologické situace pod historickou budovou a nádvořím jsou navrženy v důsledku navrhovaného vložení dvou podzemních podlaží k odtěžení. Navrhovaná hmota nové střechy do Mikulandské ulice se blíží stávající hmotě, ostatní střechy jsou zvýšeny a ukončeny pobytovou terasou. Nádvoří je zastropeno v úrovni navazujících plochých střech. Uliční fasáda je v úrovni vstupu po celé výšce prolomena vložением proskleného kvádrů.

Vědecká rada na svém zasedání podpořila přítomnost Vysoké školy uměleckoprůmyslové v historickém jádře Prahy a využití areálu čp. 134/II v Mikulandské ulici pro její technologickou budovu, ale většinou navrhované řešení odmítla. Důvodem odmítnutí byla míra intervence do dochované historické stavby a jejího prostředí. Vědecká rada konstatovala, že si dovede představit dialog současné architektury s historickou stavbou a její výrazný a plnohodnotný vstup, který zohlední novou funkci objektu, ale historická stavba by v tomto dialogu měla zůstat rovnocenným partnerem, nikoliv formálně zachovávanou kulisou. Vědecká rada dále konstatovala, že předpokladem úspěšného nalezení řešení vyhovujícího potřebám investora i ochraně architektonického dědictví je podle jejího názoru snížení navržené kapacity, které vytvoří prostor k většímu respektu k historické stavbě. Při snížení kapacity je možno docílit výsledku, který zhodnotí dosavadní kvality objektu a zapojí je integrálně do nového architektonického celku.

K dokumentaci pro územní rozhodnutí vydalo Generální ředitelství písemné vyjádření dne 7. 7. 2015 pod čj. NPÚ-310/40343/2015. V tomto vyjádření požadovalo úpravu střechy směrem do Mikulandské ulice způsobem, který bude lépe reflektovat stávající hodnoty střechy objektu a zachování archeologických terénů pod stávajícím dvorem. S těmito požadavky se Odbor památkové péče MHMP v závazném stanovisku čj. MHMP 1771451/2015 neztotožnil a nezahrnul je do podmínek pro další přípravu.

Z podmínek stanovených tímto závazným stanoviskem není v dokumentaci pro stavební povolení splněna podmínka č. 5: „*Zvýraznění vstupu do objektu bude přeřešeno tak, aby byly zachovány a ochráněny zvláště hodnotné uměleckořemeslné prvky (vstupní dveře včetně lunetového nadsvětlíku, teracová dlažba s označením roku výstavby, klenba vstupu a štukové prvky - rámová pole).*“

S odkazem na ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, vydáváme k dokumentaci pro stavební povolení následující

vyjádření:

Národní památkový ústav se po zvážení ztotožňuje s názorem Vědecké rady GnŘ NPÚ, která záměr zajišťující přítomnost Vysoké školy uměleckoprůmyslové v centru Prahy podpořila, ale navrhané řešení s odkazem na nepřiměřenou míru intervence do dochované historické stavby a jejího prostředí odmítla.

Národní památkový ústav nezpochybňuje provozní kvalitu navrhaného řešení ani přínos optimálně provozně koncipované budovy pro Vysokou školu uměleckoprůmyslovou. Souhlasíme s tím, že v tomto případě stojí proti sobě dva veřejné zájmy. Zároveň respektujeme, že odpovědnost za rozhodnutí leží na výkonném orgánu památkové péče. Z pozice odborné organizace památkové péče však nemůžeme doporučit rezignaci na ochranu hodnot, k jejichž zachování se Česká republika zavázala nejen morálně, ale i právně.

odůvodnění:

Školní budova čp. 134/II leží na území Pražské památkové rezervace a z tohoto titulu je proto chráněna ve smyslu u stanovení cit. zákona. V rámci rezervace je součástí statku zapsaného na Seznam památek Světového dědictví.

Budova byla postavena podle plánů Václava Nekvasila z roku 1892 jako německá státní reální škola. Studovali a vyučovali na ní i Češi, mimo jiné Jan Neruda. K velkým stavebním zásahům došlo v roce 1949 pro Výzkumný ústav pedagogický podle plánů Václava Vondráška. Roku 1956 byly změněny dispozice a vyztuženy stropy v zadním dvorním křídle. V letech 1991-92 se dispozice upravovala pro základní školu podle projektu Jana Kerela a Zdeňka Hölzela. Řadová čtyřkřídlá budova obklopuje obdélný dvůr. Za západním dvorním křídlem je zahrada se školním hřištěm. Jedná se o architektonicky solidní a přes druhotné úpravy dobře dochovanou novorenesanční stavbu. Její památková hodnota spočívá spolu s architektonickou a historickou kvalitou vlastních objektů i v návaznosti na starší zástavbu lokality, jejíž počátky spadají do středověku, a v přechodovém článku k dochované starší urbanistické struktuře okolí. S ohledem na nálezy v okolí je opodstatněné areál považovat za významnou archeologickou lokalitu.

Záměr byl projednán na 15. zasedání Vědecké rady GnŘ NPÚ dne 12. února 2015. Po projednání přijala Vědecká rada následující závěr:

„Vědecká rada rozhodně podporuje přítomnost Vysoké školy uměleckoprůmyslové v historickém centru Prahy, stejně jako navržené využití areálu čp. 134/II v Mikulandské ulici pro technologickou budovu VŠUP. Možný a vítaný je i dialog historické budovy se současnou architekturou.

Jedná se o architektonicky solidní a přes druhotné úpravy dobře dochovanou novorenesanční stavbu. Její památková hodnota spočívá spolu s architektonickou a historickou kvalitou vlastních objektů i v souvislostech prostředí. Místo je citlivé z hlediska střešní krajiny i formy využití dvora. S ohledem na nálezy v okolí je opodstatněné areál považovat za významnou archeologickou lokalitu. Ochrana archeologického dědictví by proto měla být chápána jako jedno z relevantních hledisek.

Vědecká rada konstatuje, že návrh v předložené podobě není přijatelný.

Důvodem odmítnutí navrhované podoby je míra intervence do dochované historické stavby a jejího prostředí. Dle projektu z ní mají zůstat fakticky pouze sklepy uličního traktu, uliční průčelí a části některých obvodových zdí. Z dochovaných historických interiérů má být reálně zachováno pouze jedno schodiště.

Vědecká rada vítá dialog současné architektury s historickou stavbou a dovede si představit její výrazný a plnohodnotný vstup, který zohlední novou funkci objektu. Historická stavba však musí být v tomto dialogu rovnocenným partnerem, nikoliv formálně zachovávanou kulisou. Vědecká rada je přesvědčena, že předpokladem úspěšného nalezení řešení vyhovujícího potřebám investora i ochraně architektonického dědictví je snížení navržené kapacity, které vytvoří prostor k většímu respektu k historické stavbě. Při snížení kapacity je možno docílit výsledku, který zhodnotí dosavadní kvality objektu a zapojí je integrálně do nového architektonického celku.“

Záměr byl po projednání ve Vědecké radě konzultován a došlo k jeho dílčím úpravám, zejména řešení střech. Tyto úpravy však nejsou z hlediska památkové péče dostatečné. Podrobný rozbor a zdůvodnění jsou obsaženy v našem vyjádření čj. NPÚ-310/40343/2015 ze dne 7. 7. 2015.

Generální ředitelství s politováním konstatuje, že investor v tomto případě nebyl ochoten přistoupit na redukcii navrhované kapacity a přehodnocení navrhovaného řešení ve prospěch zachování akceptovatelné míry kulturních hodnot památkové rezervace, potažmo památky Světového dědictví. V případě významné veřejné instituce, kterou Vysoká škola uměleckoprůmyslová nepochybně je, považujeme takovýto přístup ve vztahu k architektonickému dědictví za těžko přijatelný. Připomínáme, že investor odmítl respektovat i podmínku vydaného závazného stanoviska č. 5 požadující zachování architektonicky hodnotného vstupu.

Navrhované řešení se vymyká komerčně motivovaným pokusům uvolnit si stavební pozemek v památkově chráněném území demolicí stávající historické zástavby kvalitou architektonického řešení a zájmem společnosti na vytvoření vhodných podmínek pro činnost významné veřejné vysoké školy. Navrhované řešení tvoří provázaný provozní i ideový celek a je pravda, že požadované úpravy nelze provést bez přehodnocení celkového řešení. Toto hledisko se projevilo i v názoru Vědecké rady, že „ztráty památkově cenných prvků vyvažuje koncepční logika projektu a jeho společenský význam“.

Problém není v požadavku na vytvoření optimálního zázemí, ale právě v umístění v památkové rezervaci bez ochoty přizpůsobit řešení jejím hodnotám, pro které byla zapsána na Seznam světového a přírodního dědictví UNESCO.

Z hlediska památkové péče považujeme za spornou:

- míru intervence do architektonicky kvalitní historické stavby
- nerespektování hodnot prostředí historického sídla tak, jak jsou definovány v článku 2 *Mezinárodní charty pro záchranu historických měst* (Washington 1987)
- navrhovanou kapacitu, která svojí požadovanou velikostí brání citlivějšímu řešení
- navrhované odtěžení terénů, které je v tomto případě potřeba zvažovat v souvislostech již schválených zásahů v okolí, protože výsledkem bude kompletní zničení celé významné archeologické lokality

Připomínáme, že zároveň s ustanoveními zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21.7.1971, se kterými není předložený záměr podle našeho názoru v souladu – viz odůvodnění odborného vyjádření čj. NPÚ-310/40343/2015 ze dne 7. 7. 2015, je třeba při rozhodování brát v úvahu i další relevantní právní normy o ochraně kulturního dědictví, zejména:

- *Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví*. Přistoupením k této Úmluvě Česká republika uznala, že zabezpečit označení, ochranu, zachování, prezentování a předávání budoucím generacím kulturního a přírodního dědictví na svém území považuje za svou prvořadou povinnost (viz článek 4).

- *Úmluvu o ochraně archeologického dědictví Evropy (Maltská konvence)*. Přistoupením k této Úmluvě se Česká republika zavázala k ochraně a údržbě archeologického dědictví, nejlépe na původním místě (viz článek 4).

- *Úmluvu o ochraně architektonického dědictví Evropy*, ve které se Česká republika zavázala

učinit z konzervace, propagace a zhodnocování architektonického dědictví významný prvek kulturní politiky, politiky životního prostředí a územního plánování,

kdykoli je to možné, podpořit v rámci procesu územního plánování měst a venkova konzervaci a užívání určitých budov, jejichž vlastní význam by nebyl dostatečným důvodem k ochraně podle Článku 3 odstavce 1 této Úmluvy, ale které jsou zajímavé z hlediska svého umístění v městském nebo venkovském prostředí (viz Článek 10).

S pozdravem

Ing. arch. Naděžda Goryczková
generální ředitelka

Na vědomí: NPÚ - ÚOP v hl.m.Praze